

Recension | Teater

Sophögen

Mäktigt när sophögens fragment får liv

Magnus Ehrner och Torkel Petersson. Foto: Christopher Backholm

Karl Dunérs installation "Sophögen" förvandlar Orienteatern till ett sandigt landskap av tid, röster och liv. Det är vackert och meditativt – men också uppkäftigt.

Lars Ring

Publicerad 11:11

Sophögen

Teater

Medverkande: Magnus Ehrner, Emir Waldmark, Torkel Petersson, Katarina Weidhagen, Thomas Lundqvist, Calle Carlswärd m fl

Var: Orienteatern, Stockholm

Sammanställning, ljudskulptur, scenografi: Karl Dunér. Övers: Daniel Samuelsson, Jan Stolpe, Lars-Håkan

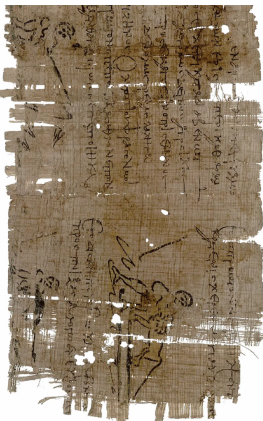
Svensson. Dockor: Thomas Lundqvist. Kostym: Helle Carlsson. Ljus: Marta Khomenko. Ljud: Magnus

Bunnskog, Marcus Wrangö, Audiorama. Musik: Anna Lindal, Mats Persson m fl

Orienteaterns golv är förvandlat till ett ruinlandskap, en arkeologisk utgrävning. Rester av husväggar fungerar som sittplatser omgivna av sand – plus ett trettiotal kranielika skulpturer som alla fungerar som högtalare.

Karl Dunér har skapat ett multikonstverk baserat på utgrävningarna vid den egyptiska, grekisk-romerska staden Oxyrhynchus som kom att blomstra från åren i början av vår tidräkning till cirka 800 år efteråt. Här har man hittat enorma mängder texter på papyrusblad: satyrspel, dikter, men framförallt alldeles vanliga brev som berättar om livets gång, domstolsförhandlingar, båtlastar och bouppteckningar.

En enorm sophög av texter där grekisk mytologi möter en evangelisk kristendom. Fragment, bitar av liv, av känslor – en skärningspunkt mellan det ptolemaiska och tidig demokrati.

Arkeologerna hittade brev, orakelfrågor, dikter... Foto: Orienteatern

”Sophögen” är ett enormt projekt, åtta timmar långt för den som vill. Dörrarna är dock öppna för den som behöver en stund mättat augustiljus. Projektet är skapat av Orienteatern och Audiorama med en stor grupp aktörer, flera från Dramaten där särskilt Magnus Ehrner och Torkel Petersson utgör klippor.

Den första hälften är en installation där röster kommer från skallarna. Det blir ett körverk, snuttar av liv och emotioner vilka nästan som ett strindbergskt drömspel blandas till böner om nåd – eller bara är uppräkningslistor av skulder, inventeringar eller stjärntecken. Ibland ett recept på en kärleksdryck, eller en efterlysning: ”den som sett en förrymd slav, 14 år...”

Publiken kan röra sig fritt över sanden, stanna vid olika skallar/högtalare. Foto: Christopher Backholm

Publiken kan röra sig fritt över sanden, stanna vid olika skallar. Det är som att röra sig över en kyrkogård, där döda människor ropar om sina angelägenheter – som ofta är lika våra egna. Likt Dylan Thomas pjäs ”Under mjölkhagen” skaver drömmar mot vardag. Man går på sanden och inser att det vi gör är att vandra över oss själva. Sandkorn som vi är.

Personer iförda vaktmästarrockar krattar zenmönster runt högtalarna. Orden är som dyningar, ibland slutar jag lyssna för att enbart vaggas av rösterna, det mänskliga instrumentet. Att det talar. Inte vad. Är det så evigheten hör oss, som ett körverk? Orienteatern, den gamla mekaniska verkstaden, blir en basilika.

Efter fyra timmar börjar en skådespelargrupp, också den i grå vaktmästarrockar, framföra texter. Klassiska antika pjäser och Ovidius ”Metamorfoser”. Ibland tolkar dockor av Thomas Lundquist orden, ibland som skuggspelsteater. Spelet böljar fram och tillbaka och regissören Karl Dunér ringer med en liten klocka för att ange var fragmenten börjar och slutar.

Jag blir märkligt berörd av allt detta. Det är meditativt, men också ibland en aning uppkäftigt även om publiken är mer vördsam än skrattlysten. Enskilda röster samlas till crescendo och ackompanjeras av ljud från en orgel – eller spröda, sfäriska toner från Anna Lindals violin.

”Sophögen” blir en installation som hade kunnat vara hämtad från Moderna museet på 1960-talet. Fri att förstå och känna med efter behov. Ett lugn. Vågor av röster slår mot en sandstrand av tid. Det är mycket vackert, och på något sätt trösterikt.

Thomas Lundqvist. Foto:
Christopher Backholm

Anna Lindal. Foto: Christopher Backholm

NYHETSBREV

Missa aldrig något du följer

Signa upp mig

Få den gångna veckans artiklar från ämnen och skribenter du följer i din inkorg på söndagar.

Lars Ring
